

Samarbejdsaftale mellem

**Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA, Rigshospitalet
og
Københavns Kommune**

**om varetagelse af hjemmeparenteral ernæring til
korttarmspatienter**

1. Indledning

Patienter på Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA har behov for parenteral ernæring som følge af tarmsvigt, hvor de enten efter fjernelse af en stor del af tarmkanalen eller af andre årsager har så alvorlige problemer med optagelse af næringsstoffer, at de ikke kan overleve, hvis de alene skulle ernæres ved at spise eller drikke. De skal derfor have tilført parenteral ernæring, dvs. ernæring uden om mave-tarmkanalen direkte ind i en blodåre i form af væsker, som indeholder de for kroppen nødvendige næringsstoffer: proteiner, kulhydrater, fedt, mineraler, vitaminer, sporstoffer og vand. En del patienter har herudover behov for at få tilført medicin intravenøst. Nogle har kun behov for ernæring på denne måde i en begrænset periode, mens det for andre kan dreje sig om livslang behandling.

En række korttarmspatienter, der udskrives fra hospitalet, vil efter udskrivelse have behov for at modtage parenteral ernæring i hjemmet (forkortet HPN – Home Parental Nutrition). En del af patienterne kan selv eller i samarbejde med pårørende varetage behandlingen. Andre patienter har brug for assistance til behandlingen i hjemmet.

For de af patienterne, der er bosiddende i Københavns Kommune og har behov for assistance, delegerer Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA opgaven om varetagelse af hjemmeparenteral ernæring og administration af relevante IV-medicinske præparater til Københavns Kommune.

Denne samarbejdsaftale beskriver de retningslinjer, der gælder, når kommunens sundhedspersonale arbejder på delegation fra Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA. Aftalen skal sikre, at Københavns Kommune kan varetage indsatsen med høj og ensartet kvalitet og patientsikkerhed hos patienter i målgruppen, som er bosiddende i kommunen.

2. Målgruppe og formål

Målgruppen for aftalen er borgere i Københavns Kommune med tarmsvigt, der er i HPN-behandling og evt. modtager IV-medicin i forbindelse hermed, og som har brug for assistance til at varetage behandlingen i hjemmet. Der er tale om en lille og

fluktuerende patientgruppe. Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA forventer i Københavns Kommune en gennemsnitlig tilvækst på 2-3 patienter pr. kalenderår udover de 10 patienter, der findes i kommunen ved aftalens indgåelse.

Infusionstiden ved parenteral ernæring er almindeligvis 10-12 timer, og HPN-behandlingen gennemføres typisk om natten, mens patienten sover, således at patienten kan opretholde en almindelig hverdag med uddannelse, arbejde, fritidsaktiviteter osv. i døgnets øvrige timer.

Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA står inde for, at behandlingen er en sikker behandling i hjemmet, under forudsætning af at boligen indrettes sikkert hertil, og at der anvendes omhyggelig non-touch teknik og sterile procedurer, hvor klinikken vejledning skal følges.

3. Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA's ansvar og opgaver

Ved HPN-behandling forudsættes det, at patienten er motiveret og har samtykket samt skønnes egnet i lægefaglig henseende.

Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA sender et skriftligt varsel til Københavns Kommune minimum 7 hverdage før, der forventes behov for opstart af HPN-behandling i patientens hjem. Når den forventede opstartsdato nærmer sig, sender klinikken en PFP (plejeforløbsplan) til kommunen. Senest tre hverdage inden opstart kontakter klinikken kommunen telefonisk og aftaler det præcise forløb i forhold til oplæring og dato for opstart.

HPN-behandling skal ske under trygge forhold og med høj faglig kvalitet. Kommunen vurderer i samarbejde med patienten, om de grundlæggende forudsætninger for behandlingen i patientens hjem er til stede. Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA fungerer som konsulent for kommunen i vurderingen, fx ved afklaring af plads- og opbevaringsbehov.

Uanset hvor behandlingen foregår, er der tale om en hospitalsopgave, der er delegeret til varetagelse i kommunen. Det behandlingsmæssige ansvar for de opgaver, som klinikken delegerer til kommunen, påhviler altid Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA. Behandlingen er dækket af patientforsikringen.

Kommunens sundhedspersonale kontakter Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA ved tegn på komplikationer eller infektion hos patienten, der vurderes at have sammenhæng med patientens HPN-behandling. I situationer, hvor kommunens sundhedspersonale vurderer, at en forværret helbredstilstand hos patienten ikke hænger sammen med patientens HPN-behandling, kontaktes patientens praktiserende læge eller 1813. Problemstillingen om delt behandlingsansvar på tværs af sektorer forventes adresseret i en kommende regional aftale i regi af Sundhedsaftalen mellem Region Hovedstaden og kommunerne om varetagelse af IV-behandling i kommunalt regi. I tilfælde af at den kommende regionale aftale indeholder et punkt om håndtering af delt behandlingsansvar på tværs af sektorer, skal Københavns Kommune og Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA drøfte, hvorvidt den bilaterale aftale skal revideres på dette punkt.

Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA står telefonisk til rådighed hele døgnet, såfremt der opstår spørgsmål i forbindelse med behandlingen i hjemmet. Det er klinikkens ansvar at sikre, at Københavns Kommunes personale har de relevante kontaktoplysninger til rådighed, så der kan tages kontakt hele døgnet. Det er endvidere klinikkens ansvar, at døgnrådgivningen sikrer, at det kommunale personale får den nødvendige støtte og vejledning, når de henvender sig med tvivlsspørgsmål om en borgers helbredstilstand.

Oplæring

Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA er ansvarlig for i forbindelse med udskrivning at sikre primær oplæring af det kommunale sundhedspersonale, der skal varetage HPN-behandling i patientens hjem, i varetagelse af opgaven.

Når der påbegyndes HPN-behandling i eget hjem hos en ny patient, oplæres det relevante kommunale sundhedspersonale, hvorefter opstart af behandlingen i patientens hjem aftales konkret mellem Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA og den enhed i Københavns Kommune, der skal varetage HPN-behandling i patientens hjem. Herefter kan behandlingen i hjemmet indledes.

Der vil herudover i nærmere konkret aftalt og begrænset omfang kunne arrangeres genopfriskningskurser, hvor de medarbejdere hos Københavns Kommune, der varetager HPN-behandling, vil få mulighed for at få deres viden opdateret samt afklare tvivlsspørgsmål, der ikke er afklaret ved løbende kontakt.

Adgang til og finansiering af ernæring, medicin og utensilier

Al ernæring, medicin, utensilier og elektroniske pumpesystemer i forbindelse med patientens HPN-behandling finansieres af Region H og leveres fra Rigshospitalet til patientens hjem med det fragtfirma, hospitalet samarbejder med.

Ud fra lægeordinationen udfylder Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA en recept, som sendes til Rigshospitalets Apotek.

Apoteket sørger herefter for, at de nødvendige præparater leveres hos patienten med faste mellemrum.

Københavns Kommunes personale bestiller engangsartikler og tørvarer direkte hos leverandøren, som foreskrevet af Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA.

4. Københavns Kommunes ansvar og opgaver

Københavns Kommune har arbejdsgiveransvaret over for de medarbejdere, der varetager HPN-behandling. Opgaven i forbindelse med HPN-behandling er defineret som en sygeplejerskeopgave.

Det er Københavns Kommunes ansvar at sørge for, at det relevante sundhedspersonale har mulighed for at opnå de påkrævede kompetencer gennem deltagelse i den oplæring, som Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA sørger for.

Opgaverne i forbindelse med HPN-behandling i patientens hjem består typisk i:

- Sikring af korrekt opbevaring af medicin
- Forberedelse og administration af parenteral ernæring og/eller væske inkl. tilsætninger og tilknyttet medicin i henhold til ordination fra Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA samt instrukser fra leverandøren af ernæring og evt. pumpe og i overensstemmelse med PPS og de hygiejniske principper
- Til- og frakobling af dropslange
- Kateterpleje
- Skift af membran
- Skift af steril forbindelse ved indstikssted
- Observation af indstikssted og tegn på komplikationer eller infektion
- Observation af patientens almene helbredstilstand og evt. videregivelse af relevante observationer til Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA
- Lejlighedsvis bestilling af utensilier og evt. ernæring og medicin
- Bortskaffelse af affald

Anslået vil der gennemsnitligt hos hver patient være behov for 1-2 besøg dagligt af en samlet varighed af 75 minutter (ekskl. transporttid).

Udover de vanlige besøg kan der være behov for ekstra besøg fra hjemmesygeplejen ved akut opståede problemer. Såfremt der opstår problemer af faglig karakter i forbindelse med HPN-behandlingen, kan Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA kontaktes hele døgnet.

5. Kommunikation mellem Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA og Københavns Kommune

Københavns Kommunes varetagelse af indsatser, der er delegeret på regionens ansvar til kommunal varetagelse, forudsætter, at parterne efterlever ”Vejledning nr. 9079 af 12. februar 2015 om ordination og håndtering af lægemidler” samt overholder den gældende kommunikationsaftale mellem Region H og kommunerne.

Det indebærer, at alle ordinationer ordineres i det Fælles Medicinkort (FMK), og al øvrig kommunikation foregår via korrespondancemeddelelser, medmindre der opstår akutte spørgsmål eller komplikationer, hvor det er nødvendigt at tage telefonisk kontakt.

Som information til patienten vil Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA fortsat lade et skema følge med patienten hjem med oversigt over patientens samlede ordinationer. Kommunen har det fulde ansvar for, at der administreres i overensstemmelse med ordinationen i FMK.

6. Økonomi

Medicinsk Gastroenterologisk Klinik CA har ansvaret for at levere kompetencer og ressourcer til oplæring af det personale i Københavns Kommune, der skal varetage HPN-behandling af patienten, som beskrevet i afsnittet ”Oplæring”. Disse aktiviteter gennemføres uden afregning mellem parterne.

Det er klinikkens ansvar, at de nødvendige næringsstoffer, mineraler, vitaminer og medicin samt utensilier og elektroniske pumpesystemer finansieres og til enhver tid er til stede i patientens bolig, og at Københavns Kommunes personale har kontaktoplysninger, hvis yderligere materiale skal rekvireres. Se endvidere afsnittet ”Adgang til og finansiering af ernæring, medicin og utensilier”.

Den samlede økonomi i denne aftale vil følge en kommende samarbejdsaftale i regi af Sundhedsaftalen mellem Region Hovedstaden og kommunerne om varetagelse af IV-behandling i kommunalt regi.

7. Rammer for samarbejdsaftalen

Ikrafttrædelse

Samarbejdsaftalen træder i kraft den 1. november 2017.

Opsigelsesfrist

Begge parter kan opsiges denne samarbejdsaftale med 3 måneders frist.

Evaluerings af samarbejdsaftalen

Samarbejdsaftalen evalueres et år efter ikrafttræden.

8. Underskrift

Denne samarbejdsaftale underskrives af begge parter i to originale eksemplarer, hvor hver part opbevarer et eksemplar.

Dato:

Dato:

Katja Kayser, Adm. direktør
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Københavns Kommune

Christian Worm, Centerdirektør
Abdominalcentret, Rigshospitalet
Region Hovedstaden